

Sygn. akt II KS 17/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **W. G. i P. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 14 października 2022 r.
wniosku obrońców oskarżonych o wyłączenie sędziego,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

**wyłączyć Sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od
udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II KS 17/22.**

UZASADNIENIE

W dniu 19 sierpnia 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła skarga na wyrok kasacyjny Sądu Apelacyjnego w Lublinie, złożona przez obrońców oskarżonych W. G. i P. B., która została zarejestrowana pod sygn. akt II KS 17/22. Skarga zawierała m.in. zarzut wystąpienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającego na rozpoznaniu sprawy przez sąd nienależycie obsadzony z uwagi na fakt, że w składzie Sądu II instancji zasiadała osoba powołana na urząd Sędziego Sądu Apelacyjnego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3) – SSA A. P., w sytuacji gdy udział w procesie powoływania sędziów organu, który nie daje gwarancji niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej, podważa prawo oskarżonych do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd.

W dniu 22 sierpnia 2022 r. ww. sprawę przydzielono SSN Pawłowi Kołodziejskiemu. Obrońcy oskarżonych złożyli wniosek o wyłączenie sędziego od

rozpoznania sprawy w trybie art. 41 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 13 września 2022 r., sygn. akt II KS 17/22, wyłączył SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt II KS 17/22. Jednocześnie z uwagi na ww. postanowienie o wyłączeniu sędziego, zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej z dnia 19 września 2022 r. pozostawiono bez dalszego biegu wnioski obrońców o zbadanie spełnienia przez SSN Pawła Kołodziejskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie II KS 17/22.

W dniu 14 września 2022 r. sprawa o sygn. akt II KS 17/22 została przydzielona SSN Igorowi Zgolińskiemu.

Obrońcy oskarżonych w piśmie z dnia 19 września 2022 r. złożyli wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt II KS 17/22. W uzasadnieniu wniosku – powołując się na przytoczony zarzut skargi – obrońcy podnieśli, że SSN Igor Zgoliński został powołany na urząd Sędziego Sądu Najwyższego także na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym przepisami powołanej w zarzucie ustawy. Zdaniem obrońców, udział tego sędziego w rozpoznaniu podniesionego w skardze zarzutu stanowiłby rażące naruszenie zasady *nemo iudex in causa sua*, a w konsekwencji mógłby wywołać zarówno u stron, jak i w powszechnym odbiorze, przekonanie o braku bezstronności sądu i rzetelności procesu. Stanowisko to zostało poparte przytoczeniem orzeczeń Sądu Najwyższego w przedmiocie wyłączenia SSN Igora Zgolińskiego w podobnych sprawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Jak trafnie wskazali we wniosku obrońcy oskarżonych, okoliczności podniesione w zarzucie skargi, dotyczące niezawisłości sędziego i niezależności sądu, powiązane ze sposobem powołania sędziów na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), w tożsamym stopniu odnoszą się zarówno do SSA A. P., której dotyczy zarzut skargi, jak również SSN Igora Zgolińskiego. W takim układzie procesowym

zachodzi identyczność sytuacji prawnej sędziego, którego dotyczy zarzut skargi, jak i sędziego, który miałby tę skargę, a więc i przedmiotowy zarzut, rozpoznać.

Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Ma on polegać na przyjęciu, że przyczyna podana we wniosku o wyłączenie sędziego jest uzasadniona, jeżeli jest ona w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku przedstawiciela społeczeństwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10). Rozpoznanie sprawy o sygn. akt II KS 17/22 przez SSN Igora Zgolińskiego mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sędziego u postronnego obserwatora, skoro SSN Igor Zgoliński miałby rozstrzygać o zasadności zarzutu skargi na wyrok kasatoryjny, którego podstawy odnoszą się do niego w takim samym stopniu, jak do Sędziego, którego ten zarzut bezpośrednio dotyczy. Podsumowując, w rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania SSN Igora Zgolińskiego nie ulega wątpliwości i wynika w sposób oczywisty z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Jedynie na marginesie należy dodać, że w podobnych sytuacjach procesowych Sąd Najwyższy już wielokrotnie stwierdzał istnienie podstaw do wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; 17 marca 2022 r., II KO 12/22; 22 marca 2022 r., I KO 22/22; 29 marca 2022 r., II KO 27/22; 21 kwietnia 2022 r., II KO 15/22; 9 czerwca 2022 r., II KO 53/22; por. także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[as]